

KESKKONNAMÕJU EELHINNANG

16.09.2021

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega:

Detailplaneeringu ala on u 13,2 ha ja hõlmab Kõiguste külas Välibaasi katastriüksuseid tunnustega 38601:004:0011, 38601:004:0012 ja 38601:004:0013 ning osaliselt Maksi katastriüksust tunnusega 38601:004:0487. Täpsemalt on algatamise taotluse kohane kavandatav tegevus leitav detailplaneeringu algatamise taotluse eskiislahendusel.

Joonis 1. Vaade planeeringuala asukoht. (Maa-amet, 16.09.2021)

Detailplaneeringu algatamise taotluse kohaselt on planeeringu eesmärgiks väikelaevade kai, sadamahoone ning mereuuringute välibaasi hoonete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste planeerimine, keskkonnatingimuste määramine.

Detailplaneeringu algatamine on vajalik tulenevalt looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 38 lg-st 5 ja *LKS* § 40. Kavandatavad ehitised on ranna ehituskeeluvööndisse lubatud kehtestatud

detailplaneeringuga LKS § 38 lg 5 p 4 toodud erandi alusel, teatud ehitiste jaoks on vajalik ranna ehituskeeluvööndi vähendamine LKS § 40 alusel. Detailplaneering on üldplaneeringut muutev ranna ehituskeeluvööndi ulatuse osas. Planeeringuala piirkonda on üldplaneeringu joonisel märgitud sadama leppemärk ning planeeringuala piirneb osaliselt olemasoleva Kõiguste sadama territooriumiga. Eeltoodust tulenevalt leiab Saaremaa vald, et planeeringuga kavandatakse sisuliselt olemasoleva sadamaala laiendamist väikelaevadele mõeldud kai näol ning üldplaneeringuga on piirkonda sadamaala planeeritud.

Planeeringuala asub kehtiva Laimjala valla üldplaneeringu (kehtestatud 26. märtsil 2010. a Laimjala Vallavolikogu otsusega nr 1-1/4, edaspidi nimetatud *üldplaneering*) alal. Üldplaneeringuga ei ole alale juhtotstarvet määratud.

Läheduses on Kõiguste sadam koos selle tarbeks vajalike ehitistega. Kõrvalasuval Kalda (38601:004:0021) ja Liitsa (38601:004:0188) katastriüksusel asuvad elamud abihoonetega, samuti asuvad elamud Maksi (38601:004:0487) ja Aleksanderi (38601:004:0488) katastriüksustel, mis kuuluvad Tirbi detailplaneeringu alasse.

Planeeringuala piirneb veeala ulatuses Kahtla-Kübassaare hoiualaga, mis ühtlasi kuulub Natura 2000 võrgustikku Kahtla-Kübassaare linnu- ja loodusala. Hoiualale on kavandatud väikelaevade kai.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) kohaselt tuleb detailplaneeringu koostamise käigus koostada keskkonnamõtjude strateegiline hindamine juhul, kui detailplaneeringu alusel kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kui kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

2. Planeeringuala kitsendused ja kommunikatsioonid

Planeeringuga kavandatud ehitustegevus paikneb veeala osas Kahtla-Kübassaare hoiualal (KLO2000309), mis ühtlasi kuulub ka Natura 2000 võrgustikku Kahtla-Kübassaare loodus- ja linnualana. Samuti paikneb planeeringuala Läänemere ranna ehituskeeluvööndis ja piiranguvööndis, mille laiused on 200 m. Lisaks eelpool nimetatule seavad kitsendusi ka veekaitsevöönd ja kallasrada. Planeeringuala läbib kruusakattega Kõiguste-Sääretirbi tee.

3. Planeeringuala keskkonnatingimused ja mõju pinnasele, taimestikule ning loomastikule

Detailplaneeringuala asub Kõiguste külas ning hõlmab ühte kokku 4 kinnistut. Välibaasi kinnistu (38601:004:0011) on juba varasemalt koormatud Mereinstituudi hoonetega (joonis 2). Vahetult nimetatud Välibaasi kinnistu kõrval paikneb Maksi kinnistu, mis hõlmab planeeringualast vaid väikese osa. Maksi kinnistu on hoonestamata, teostatud on hooldusraiet (joonis 3). Valdavalt on tegemist lehtpuude ning kadakatega, kaitsealuseid liike teadaolevalt alal ei leidu. Nimetatud kinnistute hoonestatud osa ja kavandatava hoonestuse ala absoluutkõrgus jääb vahemikku 2,5-5 m.

Joonis 2. Vaade Välibaasi kinnistul olemasolevale hoonestusele (Liis Sepp 4.03.2021)

Joonis 3. Vaade Maksi kinnistule, taamal paistavad Välibaasi kinnistu hooned (Liis Sepp 4.03.2021)

Välibaasi (38601:004:0012) kinnistul paikneb olemasolev saun-võrgukuur, mille esmane kasutuselevõtu aasta on Ehitisregistri andmetel 1978 (joonis 4). Kinnistul langeb maapind järsult, seetõttu on hoone rajatud postvundamendile. Saun-võrgukuu laiendus on planeeritud olemasolevast hoonest ida-kirde suunas, kus maapind on kõrgem ja kus seni on hoiustatud seire- ja teadustööks vajalikku taristut – seega on ala juba varasemalt inimese poolt kasutuses ja mõjutatud (joonis 5). Lisaks on hoone juures ka maakividest rannakindlustus. Seetõttu ei ole oodata, et olemasoleva saun-võrgukuu laiendamisel veekaitsevööndisse jääval osal kaasneks erosioonioht. Kui vajalikuks osutub 20 m veekaitsevööndisse jääval osal puu- või põõsarinde raie, tuleb eelnevalt see kooskõlastada Keskkonnaametiga. Otseselt ehitustegevuse alla jääv taimestik hävib, kuid teadaolevalt alal kaitstavaid liike ei esine.

Joonis 4. Vaade olemasolevale postvundamendil olevale saun-võrgukuurile. (Liis Sepp 4.03.2021)

Joonis 5. Saun-võrgukuu kõrval olev (Liis Sepp 4.03.2021)

Planeeringualasse kuulub ka maasääre põhjapoolsel küljel asuv Välibaasi (38601:004:0013) kinnistu, kuhu soovitakse rajada teadus- ja seiretöödeks vajalikku sadamat (ujuvkai ning sadama/laborihoone). Ujuvkai on vajalik teaduslikeks eksperimentaaltöödeks, osa ujuvkaist peab olema ka liigutatav, et viia katseid läbi ka kaldast kaugemal (erinevatel sügavustel ja põhjabiotopidel). Niisuguse sadama rajamise vajalikkust on Tartu Ülikool selgitanud 6-14.04.2021 kirjas nr 14/KV/7420-3 ja 27.07.2021 kirjas nr 6-14/KV/7420-5. Nimetatud kinnistust mere poolne jääv osa on valdavalt kaetud pillirooga, mis väheneb märgatavalt Kõiguste sadama poolses osas, kuhu ühtlasi ka sadamat rajada soovitakse. Sadama rajamiseks on pilliroog vaja eemaldada. Teadaoleva info kohaselt ei ole ujuvkai rajamiseks täiendavad süvendustööd vajalikud. Kinnistu reljeef on mere suunas langev – Kõiguste-Sääretirbi tee poolses osas on absoluutkõrguseks ca 2,5 m. Eeldatavasti on vajalik kavandatava sadamahoone rajamiseks maapinda tõsta või rajada analoogselt saun-võrgukuurile, postvundamendile. Kuna soovitakse rajada sadamat, siis veeseaduse § 118 lg 5 p 1 kohaselt sadamas veekaitsevöönd puudub.

Joonis 6. Vaade kavandatava sadama asukohale. (Liis Sepp 4.03.2021)

Joonis 7. (Liis Sepp 4.03.2021)

Teadaolevalt planeeringualal metsloomade olulisi liikumisteid ei ole. Kui arvestada planeeringuala paiknemist, siis on tegu suuremas osas kitsa ida-lääne suunalise maasääriga. Seega ei kaasne planeeringu elluviimisega tõenäoliselt olulist mõju loomade liikumisele. Mõningane mõju võib avalduda linnustikule, kuid siinkohal tuleb arvestada, et teadustööks vajalik väikesadam on kavandatud juba olemasoleva sadama külje alla, kus tugevad inim mõjud on juba praegu olemas.

4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud

Planeeritud tegevustega kaasnevad mõjud on kas ehitamisaegsed või ehitamisjärgsed mõjud. Ehitamisaegsete mõjude puhul on tegemist intensiivsemate mõjudega kui seda on ehitamisjärgsed, kuid mis on siiski lühiajalised ning nende mõjude ilmumine lõpeb enamasti ehitustegevuse lõpetamisega. Planeeringualale ei ole plaanis rajada keskkonda reostavaid ega ohustavaid objekte.

4.1. Mõju põhja- ja pinnaveele

Planeeringuala paikneb nõrgalt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad ning tõenäoliselt see maaüksusel puudub. Mõju põhja- ja pinnaveele võib avalduda ehitustöödel tekkiva õnnetuse käigus kemikaalide/kütuste lekkimisel põhjavette ning rajatavate reoveekäitlussüsteemide nõutele mittevastava ehituse või nende hooldusest mitte kinnipidamise puhul. Planeeringuga ei kavandata tegevusi, mis võiksid ohustada põhja- ja pinnaveekvaliteeti. Reoveekäitus tuleb rajada vastavalt kehtivatele nõuetele.

4.2. Mõju maavaradele

Keskkonnaregistri andmetel ei paikne planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärsed maavarasid. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsest arvestatavat kaevandamist, kuid mõningane maavarade kasutamise vajadus tekib seoses ehitustegevusega, mis eeldab täitematerjali kasutust. Tegevusi, mis otseselt mõjutaksid maavarade kasutamist, käesoleva detailplaneeringu raames ei kavandata. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast saab ära kasutada krundi piires, väljaspool maaüksust maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba

4.3. Mõju välisõhu seisundile

Märkimisväärset õhusaastatuse suurenemist planeeringu elluviimisega ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooniga. Peamine mõju välisõhule kaasneb hoonete, rajatiste ja vajalike tehnovõrkude ehitamise etapis, kuid mis on vaid ajutise iseloomuga. Võttes arvesse planeeringu eesmärki ja seda, siis olulist kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust ei ületata. Heitmed satuvad välisõhku peamiselt ehitustegevusega kaasnevast tolmust ja sise põlemismootorite tööst.

4.4. Jäätmetekkega seonduvad mõjud

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Ehitustegevusel tekivad jäätmed hoonete ja rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjali, nende pakendid, teisaldatav pinnas jms). Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale - võimalusel suunata taaskasutusse. Kohalikul omavalitsusel õigus nõuda jäätmete üleandmist tõendavate dokumentide esitamist. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

4.5. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ja visuaalne mõju

Ehitustegevuse käigus tekib müra ehitusmaterjalide transportimisel ja ehitusmehhanismide tööst tingituna. Selline mürateke kaasneb pea iga ehitusega. Ehitustööde ajal tuleb arvestada Sotsiaalministri määruses „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid” tooduga. Uue hoonestuse rajamise tagajärjel müratase piirkonnas, välja arvatud ehitustööde käigus, eeldatavalt märkimisväärselt ei suurene. Planeeringualal pole ette näha ka püsiva vibratsiooni, soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist.

4.6. Mõju majanduslikele ja sotsiaalsetele aspektidele ning kultuuriväärtustele

Potentsiaalne positiivne mõju sotsiaalmajanduslikule keskkonnale ilmneb läbi täiendavate kaasaegsete mereinstituudi tööks vajalike hoonete ja ehitiste rajamise Kõiguste kulla, mis annab teadusmaastikul uusi, tänapäevasemaid ja rohkemaid võimalusi. Planeeringuala ja selle lähiümbrus on juba varasemalt olnud oluline asukoht seireandmete kogumisel ja teadustöö tegemisel.

5. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Natura 2000 on üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Natura 2000 loodusala ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura võrgustiku ala.

Detailplaneeringuala piirneb Kahtla-Kübassaare hoiuala ja Kahtla Kübassaare linnu- ja loodusala (joonis 8).

Joonis 8. Planeeringuala piirneb kaitstava alaga. (Maa-amet 16.09.2021)

Kahtla-Kübassaare loodusala

Loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid Kahtla-Kübassaare looduslal (EE0040496) on veealused liivamadalad (1110), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lahed (1160), esmased rannavallid (1210), merele avatud pankrannad (1230), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid - *6280), puisniidud (*6530), lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (*7210), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020) ja puiskarjamaad (9070).

II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on emaputk (*Angelica palustris*), kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), madal unilook (*Sisymbrium supinum*) ja viigerhüljes (*Phoca hispida bottnica*).

Kahtla-Kübassaare linnuala

Liigid, mille isendite elupaiku Kahtla-Kübassaare linnualal kaitstakse luitsnokk-part (*Anas clypeata*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rägapart (*Anas querquedula*), rääkspart (*Anas strepera*), hallhani e roohani (*Anser anser*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), aul (*Clangula hyemalis*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), kümnokk-luik (*Cygnus olor*), lauk (*Fulica atra*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), väikekajakas (*Larus minutus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), kormoran e karbas (*Phalacrocorax carbo*), roherähn e meltsas (*Picus viridis*), sarvikipütt (*Podiceps auritus*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), hahk (*Somateria mollissima*), väiketiir (*Sterna albifrons*), räusktiir e räusk (*Sterna caspia*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna paradisaea*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*) ja kiivitaja (*Vanellus vanellus*).

Kahtla-Kübassaare hoiuala

Kahtla-Kübassaare hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - veealuste liivamadalate (1110), liivaste ja mudaste pagurannikute (1140), rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), karide (1170), esmaste rannavallide (1210), püsitaimestuga kivirandade (1220), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), kadastike (5130), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), loodude (6280*), sinihelmikakoosluste (6410), puisniitude (6530*), lääne-mõõkrohuga lubjarikaste madalsoode (7210*), liigirikaste madalsoode (7230), vanade loodusmetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetamata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Linnuliigid, kelle elupaiku kaitstakse, on: tuttpütt (*Podiceps cristatus*), hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*), sarvikipütt (*Podiceps auritus*), kormoran (*Phalacrocorax carbo*), kümnokk-luik (*Cygnus olor*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), hallhani (*Anser anser*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), viupart (*Anas penelope*), rääkspart (*Anas strepera*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), soopart (*Anas acuta*), rägapart (*Anas querquedula*), luitsnokk-part (*Anas clypeata*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hahk (*Somateria mollissima*), aul (*Clangula hyemalis*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), sõtkas (*Bucephala clangula*), väikekoskel (*Mergus albellus*), rohukoskel (*Mergus serrator*), jääkoskel (*Mergus merganser*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), lauk (*Fulica atra*), sookurg (*Grus grus*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), kiivitaja (*Vanellus vanellus*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), väikekajakas (*Larus minutus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), räusktiir (*Sterna caspia*), tutt-tiir (*Sterna sandvicensis*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna paradisaea*), väiketiir (*Sterna albifrons*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*).

Võimalikest mõjudest kaitstavatele liikidele ja elupaikadele.

Suuremas osas on kaitse-eesmärgiks seatud lindude näol tegemist rändlindudega, kes kasutavad mereala (sh planeeringuala piirkonna merd) talvitumiseks ning rände ajal

toitumisalana. Merealal peatuvaid ja toituvaid rändlinde tegevus eeldatavasti ei mõjuta ja seega olulist mõju suurenemist kaitstavatel aladel linnustikule eeldada ei ole. Olulisemad pesitsusalad ja elupaigad asuvad eeldatavalt läheduses asuvatel Kõiguste ja Kunnati lahes paiknevatel laidudel. Seda on näha ka Keskkonnaregistri andmebaasist. Planeeringuala paikneb Kõiguste sadama kõrval, mille lähiümbrus on ka praegu tugevate inim mõjudega ning ka mereinstituut seal järjepidevalt seiret teostanud. Ei ole teada, et senine tegevus oleks oluliselt linnustikku või keskkonda häirinud. Eelpool nimetatud linnuliikidest on planeeringuala läheduses registreeritud väikeluige ja sarvikpüti elupaigad. Väikeluige elupaik on määratletud kogu Kunnati lahe ulatuses, seega ei ole oodata, et planeeringu elluviimisel (ennekõike rannikule planeeritavad ehitised) saaks väikeluikede elutegevus ja elupaik häiritud. Sarvikpüti elupaik on piiritletud väiksema alana. Sarvikpüti elupaiga osas on detailplaneeringu algatamise materjalide juurde lisanud arvamuse ka ornitoloog Hannes Pehlak: „*Välibaasi arendusena on kavandatud laborihoone ja ujukai rajamine katastriüksusel 38601:004:0013. Kinnistu rannavette on piiritletud sarvikpüti elupaik KLO9123789 mis oli keskkonnaregistri andmetel asustatud 2017. aastal. Sarvikpütt pesitseb Eestis eelkõige väikestel siseveekogudel, merelaht ei ole liigi tüüpiline elupaik. Sarvikpüti elupaiga kvaliteedi säilimise seisukohalt on oluline pesitsemiseks sobivas vees kasvava roostiku säilimine elupaiga idaosas, katastriüksuste 38601:004:0021 ja 38601:004:0013 piirialal ning merepõhja praeguse profiili säilitamine kogu elupaiga ulatuses. Sarvikpütt ei ole häirimise suhtes väga tundlik liik. Häirimist on nimetatud ühe võimaliku arvukuse languse põhjusena, samas on Eestist mitmeid näiteid liigi pikaajalisest ja edukast pesitsemisest nt linnaparkides, karjäärides, kaitsevæe harjutusväljal. Kõigustes on tegemist pikaajaliselt kasutusel olnud sadamaalaga, ning seda asustavad isendid on ilmselt sealsete tegevustega harjunud. Praeguse eeskisi (Klotoid 2.02.2021) alusel pole põhjust eeldada välibaasi arenduse olulist negatiivset mõju sarvikpüti elupaiga kvaliteedile ning spetsiaalse ornitoloogilise hinnangu koostamine pole otstarbekas.*“

Kaitse-eesmärgiks seatud elupaikadest asuvad planeeringualaga piirneval merealal laiad madalad lähed (1160). Kaitse-eeskirja kohaselt on otseselt toimivad ohutegurid eelkõige seotud kliimaga (tormid, jää kulutav tegevus) ning Läänemere üldine eutrofeerumine. Potentsiaalsed ohutegurid on kinnikasvamine, kuivendamine, ehitustegevus ning rannajoone muutmine. Vajadus aktiivse kaitse järele on väike. Vältida tuleks ehitustegevust ja rannajoone muutmist. Antud juhul ei toimu planeeringu elluviimisel olulist rannajoone muutmist – laiendatakse olemasolevat saun-võrgukuuri ja rajatakse väikesemahuline sadam (ujukai, laborihoone/sadamahoone) keskkonnaseire tarbeks. Kavandatavad ehitised/rajatised paiknevad vahetult Kõiguste sadama külje all, mis on juba praegu tegemist tugevalt inimese poolt mõjutatud.

Siinkohal tuleb välja tuua ka planeeringuala olulisus riiklikul tasandil. Kõiguste välibaasis viiakse läbi riikliku keskkonnaseire programmiga ettenähtud töid. Seal hoiustatakse keskkonnaseires kasutatavat aparatuuri ning seal teostatakse keskkonnaseire programmiga ette-nähtud analüüse. Kõiguste välibaas kuulub Eesti Keskkonnaobservatooriumi võrgustikku. Tegemist on ühtse geograafilis-kliimaatiliselt integreeritud välilaborite ja automaatjaamade süsteemiga. Teadusasutuste koostöös on sisse seatud üle Eesti 11 jaama, millest moodustuv taristu on osa riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuurist. Selline taristu võimaldab arendada eksperimentaalseid alus- ja rakendusuuringuid seoses vesiviljeluse, taastuvenergia arenduste, sinimajanduse rakenduste väljakutsetega. Sellises katsekompleksis on võimalik luua realistlikke looduslikke tingimusi, läbi mängida erinevaid inimtegevuste ja kliimamuutuste kombinatsioone käsitlevaid stsenaariume ning selle kaudu anda merekeskkonnaga tegelevatele ministriumitele meremajandamiselaseid soovitusi tulevikuks. Arendus soodustab ka riikliku keskkonnaseire tegevusi ja on osa Kõiguste rannikumere põhjataimestiku seiretransektist. Selline katsetaristu võimaldab oluliselt panustada ka üldisesse loodusharidusse, kuna inimesed pääseksid

katsetaristule kergesti ligi ning teadlased saavad koha peal selgitada katsetaristus läbiviidavate eksperimentaaltööde vajalikkust loodushoidlike meremajandamislahenduste leidmisel.

Ülaltoodust tulenevalt võib järeldada, et planeeritava tegevuse iseloomu ja eesmärgi arvestades eeldatav mõju, sh oluline kumulatiivset mõju Natura 2000 võrgustiku aladele puudub või ei ole olulise mõjuga.

7. Kokkuvõte ja järeldus

Planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnaohtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole. Peamine mõju avaldub üldplaneeringuga kavandatud kompensatsioonialasid, kuid võttes arvesse planeeringuala eesmärgi (kerghoone, suvila, hooajaline kasutus) ei ole mõju oluline.

Keskkonnamõju eelhindangu tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist ja heaolu, kultuuripärandit ega vara.

Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust ning läbi viidud uuringutest ka oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Lähtuvalt eeltoodust on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et Välibaasi detailplaneeringuga kavandatav tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Liis Sepp

Looduskaitse- ja kasutuse peaspetsialist